

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis, Seu Resolutio Casuum Conscientiæ

Juxta Sacram Scripturam, Canones, Et Sanctos Patres

Continens Tractatus de Sacramentis in genere; de Baptismo, de Confirmatione, Eucharistia, Sacrificio Missæ; Constitutionem Innocentii XII. super celebratione Missarum, variaque alia decreta

Genet, François

Parisiis, 1703

Caput V. De præsentia reali Corporis & Sanguinis Domini nostri J. C. in Eucharistiæ Sacramento.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40834

C A P U T V.

De Præsentia reali Corporis & sanguinis
Domini nostri Jesu-Christi in Eucha-
ristiæ Sacramento.

Quæst. I. **C**ORPUS & sanguis Domini
nostri Jesu-Christi continentur-
ne realiter & verè in Sacramento Eucha-
ristiæ ?

Resp. Est unum ex præcipuis Fidei nostræ
articulis, Corpus, & sanguinem Christi Do-
mini verè, & realiter esse in Eucharistiæ Sa-
cramento. Hoc autem probatur primò ex ver-
bis, quibus usus est Salvator noster instituens
hoc Sacramentum. Lucæ 22. *Hoc est Corpus
meum quod pro vobis datur. Similiter & Ca-
licem postquam cœnavit, dicens: Hic est Ca-
lix novum Testamentum in meo sanguine, qui
pro vobis fundetur.*

Quare sanctus Cyrillus in hæc verba ait;
*Non dubites an hoc verum sit, sed potius sus-
cipe verba Salvatoris in Fide; cum enim sit
veritas, non mentitur.*

S. Cyril. tom.
4. Bibliot.
fol. 138.

Neque dici potest, hæc verba intelligenda
esse figurativè, ita ut cum dicitur hic Calix
(scilicet quod continetur in hoc Calice) pro
vobis fundetur; sermo sit de vino, non autem
de sanguine Salvatoris, cum constet vinum
non fuisse pro nobis effusum, sed ipsum san-
guinem.

Et Divus Paulus 1. ad Corinth. cap. 10. ait,
*Calix benedictionis, cui benedicimus, nonne
communicatio sanguinis Christi est? Et Panis
quem frangimus nonne participatio Corporis
Domini est?*

S. Bonav. in
4. dist. 10.
q. 1.
Dici nullatenus potest, hæc Apostoli verba accipienda esse figurativè, ut notat sanctus Bonaventura, qui exponens hæc Apostoli verba, *Panis quem frangimus Corpus Domini est*, ait: Ergo etsi dicas quod hoc similiter dicitur per significationem; contra Apostolus postea infert cap. II. Itaque qui manducat & bibit indignè, reus est Corporis & sanguinis Domini. Sed si hoc verum esset, quia signum: tunc similiter quia hæc vox, Christus, est signum, qui pronuntiaret in peccato, esset reus Corporis & sanguinis Domini; quod falsum est.

Homil. 24. in
Epist. 1. ad
Corinth.
Et Divus Chrysostomus explicans præfata verba, Calix benedictionis, ait; *Horum verborum hæc sententia est, quod est in Calice, id est, quod à latere fluxit, & illius sumus participes.*

Sufficit pro nunc, ne dicamur velle texere controversiam, afferre unam sancti Augustini auctoritatem, quem præcipuè Patrem vellent Hæretici in suas pertrahere partes.

S. Aug. Con-
cione 1. in
Psalm. 33.
Hic igitur Ecclesiæ Doctor explicans hæc verba; *Seipsum portavit in manibus suis*, quæ habentur in versione 70 lib. 1. regum cap. 20. ait: *Hoc verò Fratres, quomodo fieri possit in homine, quis intelligitur? Quis enim portatur in manibus suis? Manibus aliorum potest portari homo, manibus suis nemo portatur: quomodo intelligatur in ipso David, secundum litteram non invenimus; in Christo autem invenimus; ferebatur enim Christus in manibus suis, quando commendans ipsum Corpus suum ait, Hoc est Corpus meum: ferebat enim illud Corpus in manibus.*

His verbis apertè declarat sanctus Augustinus, neminem posse se ferre in manibus suis, id solùm posse competere Christo Domino, qui id tunc fecit, cùm hoc Sacramentum

De Sacram. Euchar. Cap. V. 149

instituit, qui Corpus suum portavit, cum hoc Sacramentum portaret; quod clarè satis ostendit, Eucharistiam secundum hujus Ecclesiæ Doctoris mentem, non esse solum Corpus in figura, sed verè atque realiter: nam si foret tantum Corpus Christi in figura, omnis homo posset ita seipsum portare, quia unusquisque potest suam gestare figuram: Sanctus tamen Augustinus ait, id intelligi non posse nisi de solo Christo Domino, cum nullus alius eo modo portare se posset, quo seipsum ipse portavit.

Idem sanctus Augustinus in libro quem scripsit contra Donatistas ait *Indignè quisque sumens Dominicum Sacramentum, non efficit, ut quia ipse malus est, malum sit, aut quia ad salutem non accipit, nihil acceperit: Corpus enim Domini & sanguis Domini nihilominus erat, etiam illis quibus dicebat Apostolus: Qui manducat indignè, judicium sibi manducat, & bibit.* Ex quibus evidenter constat, quod Christus Dominus non est in hoc Sacramento, virtute Fidei illius qui eum recipit, cum Christus Dominus sit verè & realiter in hoc Sacramento, etiamsi indignè sumatur, & ab homine non habenti fidem.

Verum clarè videmus in Generali Concilio Nicæno, hanc semper fuisse Ecclesiæ Catholicæ fidem: *Nullus enim, ait, aliquando turbatur Spiritus, sanctorum videlicet Apostolorum, aut illustrium Patrum nostrorum, in cruentum sacrificium nostrum, quod in commemorationem Christi Dei nostri ac omnis dispensationis ejus efficitur, dixit imaginem Corporis ejus: neque enim acceperunt à Domino sic dicere vel confiteri, sed audiunt Evangelicè dicentem eum; Nisi manducaveritis carnem Filii hominis, & biberitis ejus san-*

S. August. lib. 5. contra Donatistas, cap. 8.

Conc. Nicæn. 11. actione 6. Tom. 3.

guinem, non intrabitis in regnum cœlorum? Et, Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in eo. *Et alibi: Accepto pane, gratias agens fregit & dedit discipulis suis, & ait: Accipite & comedite, hoc est Corpus meum. Et accipiens Calicem gratias egit, & dedit illis, dicens: Bibite ex hoc omnes: Hic est enim sanguis meus novi Testamenti, qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Et non dixit: Accipite & comedite imaginem Corporis mei. Sed Paulus Divinus Apostolus, ex divinis Domini vocibus hauriens, ait: Ego accipi à Domino quod & tradidi vobis, quoniam in qua nocte tradebatur, gratias agens fregit & dixit: Accipite & comedite: Hoc est Corpus meum quod pro vobis frangitur: Hoc facite in meam commemorationem. Similiter Calicem postquam cœnavit, dicens: Hic Calix novum Testamentum est in meo sanguine: Hoc facite quotiescumque biberitis, in meam commemorationem. Quotiescumque enim manducabitis panem hunc, & Calicem hunc biberitis, mortem Domini annuntiabitis donec veniat. Ergo liquido demonstratum est, quod nusquam Dominus, vel Apostoli, aut Patres imaginem dixerunt sacrificium sine sanguine, quod per Sacerdotem offertur, sed ipsum Corpus, & ipsum sanguinem.*

Quæst. 2. Quomodo confutari potest error Hæreticorum afferentium pronomen *Hoc* in forma consecrationis designare panem?

Resp. Patet illud, *Hoc*, non ex se designare panem, ut hæretici volunt, idque non solum quia esset falsa oratio, sed quia ipsa verba repugnant; dicendum enim fuisset *Hic*, præsertim cum immediate Panis præcessisset: Designat igitur Corpus secundum rectissimam

& usitatissimam locutionem, quia in mundi exordio Adam dixit, *Hoc nunc os ex ossibus meis*, & Moy'es Exodi 16. v. 15. *Iste est Panis*; & Judæi Matth. 2. *Hic est hares*. Et cap. 3. v. 17. Deus Pater ait, *Hic est Filius meus dilectus*: Et infinita alia, quibus Scriptura, & usus quotidianus plenus est: nam in his omnibus subjectum, & prædicatum idem significant, quod omni propositioni affirmativæ commune est, alioquin esset falsa; sed alio modo subjectum nomine communi demonstrans talem præsentiam: prædicatum nomine specifico, & particulari: nam quod objiciunt cum dicitur, *Hoc*, nondum esse Corpus, parvi momenti est: Propositio enim operativa qualis est ista, quæ mutatione quadam afficit quod significat, sicut non habet veritatem, nisi integrè pronuntiata, ita quoque demonstrat, id quod adest non eo momento quo subjectum profertur, sed quod aderit in termino pronuntiationis: sicut si Christus aquam in vinum mutasset in nuptiis Galileæ, his verbis, *Hoc est vinum*, vel costam in mulierem istis verbis, *Hæc est mulier*, non fuisset necesse rem demonstratam esse præsentem, nisi absolutâ tota oratione.

Quæst. 3. Quomodo confutati potest error dicentium verbum *est* in forma consecrationis, idem esse ac significat, ita ut sensus sit, *Hoc significat Corpus meum*?

Resp. In hoc verbo Zuinglius figuram inesse voluit, ut idem sit quod significat, sed contra linguarum usum: nulla est enim lingua neque Latina, neque Græca, neque Hebræica, in qua *est* aliter habeat significationem quam esse, seu ut Philosophi loquuntur, nudam unionem extremorum, est enim verbum uti communissimè significans, ita ut simpli-

ciffimè, in quod omnia alia resolvuntur ; ipsum verò in nullum aliud resolvi potest ; sic enim resolvis, Christus patitur, id est patiens ; ipsum verò ut inclusum, non potest resolvi ulterius, nisi resolvas in seipsum. Unde impossibile est in eo fuisse tropum : quia verò signum esse non est aliud quam significare, hinc fit, ut unum signum de signo prædicetur, vel res significata de aliquo signo parabolico sine ullo tropo soleamus, *est*, explicare per *significat*, ut ensis est gladius, septem boves septem anni sunt, semen est verbum Dei : Denarius est vita æterna, & similia. Itaque error ille Zuinglii ex imperitia natus est.

Quest. 4. Quomodo confutari potest error Calvini asserentis esse tropum in prædicato Corpus meum, ut sit idem quod signum, seu figura Corporis mei ?

Resp. Posito Calvini errore, illud *Hoc* demonstrare deberet Panem, quod supra rejecimus ; deinde Græcè additur articulus ὁ ὅτι istud Corpus quod habet vim exprimendi veri Corporis, & distinguendi ab omni alio, quod etiam nomine Corporis significari potest, scilicet Corpus mysticum quod est Ecclesia, ac proindè ipsissimum illud verum Corpus meum : quod multò efficacius postulant verba sequentia apud Lucam & Paulum, *quod pro vobis datur*, quod verbo Græco ὁ δίδωμι, quasi diceret Corpus datum : conjungitur enim adjectivum in recto, cum substantivo Corpus, ita ut illud ipsum, quod vocatur in recto Corpus, sit datum : figura autem Corporis non est data pro nobis, neque in Cœna neque in Cruce. Evidentius autem id postulat forma Calicis apud Lucam cap. 22. v. 20. *Hic est Calix novum Testamentum in sanguine meo, qui pro vobis fundetur*, ubi ipse Calix sangui-

De Sacram. Euchar. Cap. V. 153

nem scilicet continens pro nobis effusus dicitur, quod de figura vel Calicis vel sanguinis nullo modo dici potest.

Et sanè cum Agnus Paschalis figura fuerit Christi in Cruce offerendi, ut patet Joannis 19. Si Corpus non est aliud, nisi figura Corporis in Cruce offerendi, profecto figuram figuræ substituit, cum tamen voluerit figuris finem imponere. Hinc ne quis hinc tropos, figuræ, parabolas imaginaretur, Cathégorica locutione usus est verbis lucidissimis, quibus apertiora, aut simpliciora fingi nequeunt. Hinc cum Evangelistæ in aliis recensendis plerumque verbis discrepent, hinc è contrariò tres Evangelistæ & unus Apostolus Paulus, cum diversis temporibus, ac locis scriberent, in nullo omninò discrepant. Et tamen, ut ait Doctissimus quidam Evangeliorum commentator, tenebriones Hæretici qui ubique scripturas apertas esse clamitant, hinc tantas tenebras inveniunt, vel potius afferunt, ut sententiam quasi solis ipsius radiis scriptam in ducentas expositiones laceraverint; contra quos omnes, & si in verbis esset aliqua obscuritas, sufficere deberet unanimis totius Ecclesiæ, & omnium Patrum consensus.

